

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 13.12.2011
COM(2011) 880 galīgā redakcija

2011/0431 (APP)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS,

**ar ko nosaka Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras
daudzgadu nostādnes laikposmam no 2013. gada līdz 2017. gadam**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Padome 2007. gada 15. februārī pieņēma Regulu (EK) Nr. 168/2007 (turpmāk - „regula”)¹, ar ko izveido Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru (turpmāk - „aģentūra”). Aģentūra darbību uzsāka 2007. gada 1. martā.

Lai pilnībā tiktu ievērotas pamattiesības, attiecīgajām Savienības un tās dalībvalstu iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām īstenojot Savienības tiesību aktus, Aģentūras mērķis ir sniegt tām palīdzību un īpašās zināšanas attiecībā uz pamattiesībām, tādējādi sniedzot atbalstu pasākumu veikšanā vai darbības virzienu noteikšanā to attiecīgajās kompetences jomās. Aģentūrai uzticētie uzdevumi ir saistīti ar informācijas un datu vākšanu un analīzi, konsultācijām ziņojumu un atzinumu formā un sadarbības ar pilsonisko sabiedrību un izpratnes par pamattiesībām veicināšanu. Aģentūra nav pilnvarota nodarboties ar jautājumiem par Savienības aktu likumību un dalībvalstu saistību izpildi saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.

Saskaņā ar Regulas 5. pantu Aģentūras darbības tematiskās jomas nosaka, pieņemot daudzgadu nostādnes pieciem gadiem. Aģentūra veic iepriekš minētos uzdevumus šo tematisko jomu ietvaros. Daudzgadu nostādnes nav darba programma. Aģentūras darba programmas katru gadu pieņem tās valde daudzgadu nostādnēs noteikto tematisko jomu ietvaros. Ja Eiropas Parlaments, Padome vai Komisija saskaņā ar Regulas 4. panta 1. punkta c) un d) apakšpunktu to pieprasa, Aģentūra var nodarboties ar jautājumiem, kas neietilpst šajās tematiskajās jomās, ar noteikumu, ka Aģentūras finanšu resursi un cilvēkresursi to ļauj.

Šī priekšlikuma mērķis ir izveidot daudzgadu nostādnes laikposmam no 2013.-2017. gadam, kā tas paredzēts Regulas 5. pantā. Pašlaik spēkā esošo daudzgadu nostādņu (2007.-2012. gads) termiņš beidzas 2012. gadā.

1.2. 2007.-2012. gada daudzgadu nostādnes

Padome 2008. gada 28. februārī pieņēma Lēmumu 2008/203/EK, ar ko Regulu (EK) Nr. 168/2007 īsteno attiecībā uz Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras daudzgadu pamatprogrammas pieņemšanu laikposmam no 2007. gada līdz 2012. gadam². Lēmuma 2. pantā noteiktas šādas tematiskās jomas:

- a) *rasisms, ksenofobija un ar to saistīta neiecietība;*
- b) *diskriminācija dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ, un minoritātēm piederošu personu diskriminācija, kā arī šo pamatojumu apvienojums (daudzējāda diskriminācija);*
- c) *kompensācija cietušajiem;*

¹ OV L 53, 22.2.2007., 1. lpp.

² OV L 63, 7.3.2008., 14. lpp.

- d) *bērnu tiesības, tostarp bērnu aizsardzība;*
- e) *patvērumš, imigrācija un migrantu integrācija;*
- f) *vīzas un robežkontrole;*
- g) *Savienības pilsoņu dalība Savienības demokrātiskas darbības nodrošināšanā;*
- h) *informācijas sabiedrība, un jo īpaši privātās dzīves neaizskaramība un personas datu aizsardzība;*
- i) *efektīvas un neatkarīgas tiesas pieejamība.*

1.3. Daudzgažu nostādņu sastāvdaļas

Daudzgažu nostādņēs ir jānosaka tematiskās jomas Aģentūras darbībai, un tajās ir jāiekļauj Regulas 5. panta 2. punktā uzskaitītās sastāvdaļas un jāņem vērā 3. pantā definētā Aģentūras darbības joma. Tie ir šādi:

- i) aģentūrai jāveic tās uzdevumi, ievērojot Savienības pilnvaras, kas noteiktas Līgumā par Eiropas Savienības darbību³;
- ii) daudzgažu nostādņēm jāaptver pieci gadi⁴;
- iii) daudzgažu nostādņēm jāatbilst Savienības prioritātēm, pienācīgi ņemot vērā pamatnostādnes, kas noteiktas Eiropas Parlamenta rezolūcijās un Padomes secinājumos pamattiesību jomā⁵ (sk. turpmāk 1.4. iedaļu);
- iv) daudzgažu nostādņēs pienācīgi jāņem vērā Aģentūras finanšu resursi un cilvēkresursi⁶. Šajā sakarībā jānorāda, ka Aģentūras finanšu resursi 2013. gadam ir noteikti ar finanšu shēmu, kas pievienota Iestāžu nolīgumam par budžeta disciplīnu un budžeta procedūras uzlabošanu, ko 2006. gada 17. maijā noslēdza Eiropas Parlaments, Padome un Komisija⁷, kā arī ir atspoguļoti Komisijas 2008. gada tāmes V dokumentā Finanšu plānošana laikposmam no 2008. līdz 2013. gadam⁸. Attiecībā uz laikposmu no 2014. līdz 2017. gadam, tos noteiks daudzgažu finanšu shēmas 2014. – 2020. gadam ietvaros;
- v) daudzgažu nostādņēs jāietver noteikumi, kas nodrošinātu papildināmību ar citu Savienības struktūru, biroju un aģentūru, kā arī ar Eiropas Padomes un citu pamattiesību jomā aktīvi iesaistītu starptautisku organizāciju pilnvarām⁹. Vissvarīgākās Savienības aģentūras un struktūras saistībā ar šo priekšlikumu ir Eiropas Patvēruma atbalsta birojs (EPAB)¹⁰, Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības

³ Regulas (EK) Nr.168/2007, ar ko izveido Aģentūru (pamatregula) 3. panta 1. punkts.

⁴ Pamatregulas 5. panta 2. punkta a) apakšpunkts.

⁵ Pamatregulas 5. panta 2. punkta c) apakšpunkts.

⁶ Pamatregulas 5. panta 2. punkta d) apakšpunkts.

⁷ OV C 139, 14.6.2006., 1. lpp.

⁸ SEC (2007) 500, galīgā redakcija, 2007. gada 2. maijs.

⁹ Pamatregulas 5. panta 2. punkta e) apakšpunkts.

¹⁰ Izveidots ar Regulu (ES) Nr. 439/2010, OV L 132, 29.5.2010., 11. lpp.

vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (*FRONTEX*)¹¹, Eiropas migrācijas tīkls¹², Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts¹³, Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs (EDPS)¹⁴, Eiropas Savienības Tiesu sadarbības vienība (*EUROJUST*)¹⁵, Eiropas Policijas birojs (Eiropols)¹⁶, Eiropas Policijas akadēmija (*CEPOL*)¹⁷, Eiropas Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (IT Aģentūra)¹⁸ un Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds¹⁹;

vi) daudzgadu nostādnēs noteiktajās tematiskajās jomās ir jāiekļauj rasisma, ksenofobijas un ar to saistītās neiecietības apkarošana²⁰.

1.4. Eiropas Parlaments un Padome

Regulas 5. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteikts, ka daudzgadu nostādnēm jāatbilst Savienības prioritātēm, pienācīgi ņemot vērā nostādnes, kas noteiktas Eiropas Parlamenta rezolūcijās un Padomes secinājumos pamattiesību jomā. Pēdējos gados Eiropas Parlamenta rezolūcijās ir skarti šādi pamattiesību jautājumi²¹:

- personas datu un privātuma aizsardzība;
- bērnu tiesības; visa veida vardarbība pret bērniem, jo īpaši bērnu seksuāla izmantošana un bērnu pornogrāfija; migrantu bērni, patvēruma meklētāji un bēgļi; nepavadīti nepilngadīgie; bērnu nabadzība un bērnu darbs; tiesiskums jauniešiem; palīdzība bērniem; bērnu līdzdalība.
- tiesiskums civillietās un krimināllietās; indivīdu tiesības kriminālajā tiesvedībā;
- cietušo aizsardzība;
- pilsoņu tiesības un brīva pārvietošanās;
- romu atstumtība un stigmatizācija;
- rasisms un ksenofobija;
- profilēšana terorisma apkarošanas nolūkos, tostarp pamatojoties uz etnisko izcelsmi un rasi, tiesībaizsardzība, imigrācija, muita un robežkontrole;

¹¹ Izveidota ar Regulu (EK) Nr. 2007/2004, OV L 349, 25.11.2004., 1. lpp.

¹² Izveidots ar Padomes Lēmumu 2008/381/EK, OV L 131, 21.5.2008., 7. lpp.

¹³ Izveidots ar Regulu (EK) Nr. 1922/2006, OV L 403, 30.12.2006., 9. lpp.

¹⁴ Izveidots ar Regulu (EK) Nr. 45/2001, OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.

¹⁵ Izveidots ar Padomes Lēmumu 2002/187/TI, OV L 63, 6.3.2002., 1. lpp.

¹⁶ Izveidots ar Padomes Lēmumu 2009/371/TI, OV L 121, 15.5.2009., 37. lpp.

¹⁷ Izveidota ar Padomes Lēmumu 2005/681/TI, OV L 256, 1.10.2005., 63. lpp.

¹⁸ Izveidota ar Regulu (ES) Nr. 1077/2011, OV L 286, 1.11.2011., 1. lpp.

¹⁹ Izveidots ar Regulu (EEK) Nr. 1365/75, OV L 139, 30.5.1975., 1. lpp.

²⁰ Pamatregulas 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts.

²¹ Rezolūcijas, kas pieņemtas 14.1.2009., 3.2.2009., 19.2.2009., 10.3.2009., 11.3.2009., 12.3.2009., 24.3.2009., 26.3.2009., 2.4.2009., 22.4.2009., 24.4.2009., 7.5.2009., 17.9.2009., 25.11.2009., 26.11.2009., 10.2.2010., 25.3.2010., 5.5.2010., 18.5.2010., 15.6.2010., 17.6.2010., 7.9.2010., 9.9.2010., 22.9.2010., 20.10.2010., 23.11.2010., 14.12.2010., 15.12.2010., 19.1.2011., 8.3.2011., 9.3.2011., 10.3.2011., 24.3.2011., 5.4.2011. un [].

- diskriminācijas aizliegums un līdztiesība;
- nacionālo minoritāšu aizsardzība, minoritāšu tiesības;
- dzimumu līdztiesība, sieviešu tiesības, vardarbība pret sievietēm; sieviešu dzimumorgānu kropļošana;
- homofobija un diskriminācija dzimumorientācijas dēļ;
- jautājumi saistībā ar invaliditāti un diskrimināciju invaliditātes dēļ;
- diskriminācija vecuma dēļ;
- vārda brīvība; preses brīvība un plašsaziņas līdzekļu plurālisms;
- reliģijas brīvība un diskriminācija reliģijas vai pārliecības dēļ;
- drošība un pamatbrīvības internetā;
- intelektuāla īpašuma tiesības;
- patvērums un kopējā Eiropas patvēruma sistēma;
- imigrācija un robežkontrole;
- migrantu integrācija;
- sociālās tiesības;
- nabadzība un sociālā atstumtība;
- tiesības uz veselības aprūpi;
- patērētāju tiesības;
- cilvēku tirdzniecība;
- cīņa pret terorismu;
- cieņa pret kultūru, reliģiju un valodu dažādību;
- totalitāro režīmu pastrādāto noziegumu pieminēšana;

Pēdējos gados Eiropadomes secinājumos ir skarti šādi pamattiesību jautājumi²²:

- personas datu un privātuma aizsardzība;
- Eiropas tiesiskuma telpa;
- bērnu tiesības;

²² Eiropadomes sanāksmes, kas norisinājās 18.-19.6.2009., 29.-30.10.2009., 10.-11.12.2009., 17.6.2010., 4.2.2011. un [].

- dzimumu līdztiesība;
- Eiropas migrācijas politika, ietverot Eiropas Imigrācijas un patvēruma paktu, kopējo Eiropas patvēruma sistēmu, vīzu izsniegšanu un robežkontroli;
- cilvēku tirdzniecība;
- sociālās tiesības;
- iekšējās drošības stratēģija;
- intelektuāla īpašuma tiesības.

2. A PSPRIEŠANA

Sagatavojot priekšlikumu, Komisija konsultējās ar Pamattiesību aģentūras valdi un 2011. gada 8. jūnijā saņēma sākotnējo atbildi. Valde savukārt konsultējās ar aģentūras pamattiesību platformu – tīklu sadarbībai ar pilsonisko sabiedrību – un saņēma tā atbildi 2011. gada 18. oktobrī. Komisija ņēma vērā apsvērumus, kas tika izteikti šā priekšlikuma apspriešanas laikā.

Valde norādīja šādas tematiskās jomas:

- a) efektīva tiesību aizsardzība tiesā, tostarp tiesu iestāžu pieejamība;*
- b) noziedzīgos nodarījumos cietušie;*
- c) tiesu iestāžu sadarbība;*
- d) policijas sadarbība;*
- e) imigrācija un migrantu integrācija, robežkontrole un vīzas; patvērumi;*
- f) rasisms, ksenofobija un ar to saistīta neiecietība;*
- g) romu integrācija;*
- h) Pamattiesību hartas 21. pantā definētā diskriminācija;*
- i) dalība ES neatkarīgajā struktūrā saskaņā ar 33. panta 2. punktu ANO konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām;*
- j) bērnu tiesības;*
- k) informācija, privātums un personas dati;*
- l) sociālās tiesības.*

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

3.1. Ierosinātās darbības saturs

Papildus tiem elementiem, kas pieprasīti regulā (sk.1.3. iedaļu iepriekš), Komisija, sagatavojot šo priekšlikumu, ir ņēmusi vērā šādus apsvērumus:

- i) Lisabonas līguma spēkā stāšanās un tā ietekme uz aģentūras darbu; Ar Lisabonas līgumu tika grozīts Eiropas Kopienas dibināšanas līgums, piešķirot Savienībai (kas aizstāj jēdzienus "*Kopiena*" un "*Eiropas Kopiena*") kompetenci attiecībā uz tiesiskuma, drošības un brīvības telpu. Tas jo īpaši izriet no LES 1. panta 3. daļas teksta, ka "*Savienība aizstāj Eiropas Kopieni un ir tās pēctece*". Jautājumi, kas agrāk bija iekļauti ES līguma VI sadaļā (bijušajā "trešajā pīlārā"), tagad ir 4. nodaļa ("tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās") un 5. nodaļa ("Policijas sadarbība") LESD V sadaļā ("Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa");
- ii) nepieciešamība nodrošināt, ka aģentūras darbība joprojām ir koncentrēta uz galvenajām jomām, ņemot vērā tās ierobežotos finanšu un cilvēkresursus;
- iii) nepieciešamība nodrošināt aģentūras darba nepārtrauktību, jo īpaši ņemot vērā to, cik svarīgi ir, lai aģentūra gadu gaitā sniegtu objektīvus, uzticamus un salīdzināmus datus.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Komisija ierosina aģentūras daudzgadu nostādņēs laikposmam no 2013. līdz 2017. gadam iekļaut šādas tematiskās jomas:

- a) tiesu iestāžu pieejamība;
- b) noziedzīgos nodarījumos cietušie;
- c) informācijas sabiedrība, un jo īpaši privātās dzīves neaizskaramība un personas datu aizsardzība;
- d) romu integrācija;
- e) policijas sadarbība, ņemot vērā šīs jomas īpašo raksturu;
- f) tiesu iestāžu sadarbība, ņemot vērā šīs sadarbības īpašo raksturu saistībā ar krimināllietām;
- g) bērnu tiesības;
- h) diskriminācija rases, ādas krāsas, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpatnību, valodas, reliģijas vai pārliecības, politisko vai jebkuru citu uzskatu dēļ, diskriminācija saistībā ar piederību pie nacionālās minoritātes, diskriminācija īpašuma, izcelsmes, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ;
- i) imigrācija un migrantu integrācija; robežkontrole un vīzas; patvērumš;
- j) rasisms, ksenofobija un ar to saistīta neiecietība.

3.2. Juridiskais pamats

Juridiskais pamats daudzgadu nostādnēm laikposmam no 2007. – 2012. gadam ir 5. panta 1. punkts Padomes Regulā (EK) Nr. 168/2007, ar ko izveido aģentūru. Tomēr šo juridisko pamatu vairs nevar izmantot, jo tas ir sekundārs juridiskais pamats saskaņā ar Eiropas Tiesas spriedumu lietā C-133/06²³.

Šā priekšlikuma juridiskajam pamatam tāpēc ir jābūt Līguma noteikumam. Tā kā cita (precīzāka) noteikuma nav, juridiskajam pamatam būtu jābūt tam pašam, ar ko pamatota aģentūras dibināšanas regula, ko pieņēma, pamatojoties uz toreizējā Eiropas Kopienas līguma 308. pantu. Pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā šis pants grozītā redakcijā ir kļuvis par 352. pantu Līgumā par Eiropas Savienības darbību.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis priekšlikums tieši neietekmē ES budžetu. Aģentūra izstrādās projektus ierosināto jomu ietvaros, kurām budžeta iestāde līdzekļus jau ir iezīmējusi.

5. SĪKĀKS PRIEKŠLIKUMA SKAIDROJUMS

Aģentūras darbību (2. pants) tematiskās jomas ļauj aģentūrai pievērsties visām ES tiesību piemērošanas jomā ietilpstošajām pamattiesību problēmām, kas varētu rasties attiecīgajā tematiskajā jomā.

- *Tiesu iestāžu pieejamība.* Stokholmas programmā ir uzsvērtā nepieciešamība nodrošināt labāku piekļuvi tiesai ES. Šī joma varētu aptvert tādas jautājumus kā efektīva tiesību aizsardzība tiesā, ietverot piekļušanu efektīvai un neatkarīgai tiesai, un taisnīgas tiesas garantijas. Aģentūra šajā jomā ir publicējusi ziņojumus ("Tiesu iestāžu pieejamība Eiropā – problēmu un iespēju pārskats", "ES minoritātes un aptauja par diskrimināciju") un tai ir jāturpina vākt informāciju par dažādiem jautājumiem attiecībā uz tiesu iestāžu pieejamību, ietverot līgumtiesības un patērētāju tiesības.
- *Noziedzīgos nodarījumus cietušie.* Aģentūra ir netieši pieskārusies cietušo jautājumam savos ziņojumos "Tiesu iestāžu pieejamība Eiropā – problēmu un iespēju pārskats" vai "ES minoritātes un aptauja par diskrimināciju". Ņemot vērā, ka ES iniciatīvu skaits cietušo tiesību jomā pieaug, pamattiesību aģentūras darbam būtu cita starpā jāaptver cietušo aizsardzība, cietušo atbalsta pakalpojumi, tiesiskais statuss, informētība par tiesībām, neaizsargāti cietušie un kaitējuma atlīdzība.
- *Informācijas sabiedrība, un jo īpaši, privātās dzīves neaizskaramība un personas datu aizsardzība.* Šīs tematiskās jomas ietvaros aģentūrai būtu jāvāc dati jo īpaši par tiešsaistes vides ietekmi uz pamattiesībām, piemēram, personas datu aizsardzību un privātumu. Šo jautājumu nozīmi ir uzsvēris Eiropas Parlaments. Pamattiesību aģentūra jau ir darbojusies šajā virzienā (ziņojums "Datu aizsardzība Eiropas Savienībā – valstu datu aizsardzības iestāžu loma") un ir sagaidāms, ka tā padziļinās

²³ 2008. gada 6. maija spriedums, Parlaments pret Padomi, lieta C-133/06, ECR 2008, I-3189.

savas zināšanas par to. Aģentūras veiktā datu vākšana šajā jomā varētu uzlabot raitu reformētā ES datu aizsardzības tiesiskā regulējuma īstenošanu.

- *Romu integrācija.* Romu integrācija ir skaidra ES prioritāte. Komisijas paziņojumā par "ES programmu attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām līdz 2020. gadam" aģentūra aicināta, sadarbojoties ar citām svarīgām struktūrām, piemēram, *EUROFOUND*, vākt datus visās 27 dalībvalstīs par situāciju, kādā atrodas romi attiecībā uz piekļuvi darbam, izglītībai, veselības aprūpei un mājoklim, kā arī strādāt kopā ar dalībvalstīm, lai izstrādātu uzraudzības mehānismu, kas nodrošinātu salīdzinošu analīzi par romu situāciju visā Eiropā²⁴. Dati tiks vākti arī no īpaša pētījuma, kuru finansē Septītās pamatprogrammas Sociālekonomisko zinātņu un humanitāro zinātņu programmas ietvaros. Aģentūra pēdējos gados ir guvusi labu pieredzi datu vākšanā par romu jautājumiem, kā to parāda tās ziņojumi "Romu un klejotāju tautu dzīvošanas apstākļi Eiropas Savienībā", "Romu izcelsmes ES pilsoņu situācija, pārvietojoties un apmetoties uz dzīvi citās ES dalībvalstīs" un "ES minoritātes un aptauja par diskrimināciju".
- *Policijas sadarbība, ņemot vērā šīs jomas īpašo raksturu.* Kopš tā saukto "pīlāru" likvidēšanas, stājoties spēkā Lisabonas līgumam, policijas sadarbību bija jāiekļauj aģentūras tematiskajās jomās, kas ļautu pamattiesību aģentūrai vākt datus, ja tas ietilpst ES kompetencē un neskar darbu pie kriminālās statistikas uzlabošanas. Pamattiesību aģentūra izmantos esošos/dalībvalstu sniegtos datus, lai izvairītos no pārklāšanās ar tiesībaizsardzības iestāžu darbu.
- *Tiesu iestāžu sadarbība, ņemot vērā šīs sadarbības īpašo raksturu saistībā ar krimināllietām.* Šī joma ietver tiesu iestāžu sadarbību civillietās un komercietās, kā arī krimināllietās. Tā saukto "pīlāru" likvidēšana ir iemesls, kas attaisno šīs jomas iekļaušanu aģentūras tematiskajās jomās. Pamattiesību aģentūra varētu vākt datus cita starpā par jautājumiem saistībā ar cīņu pret organizēto noziedzību, terorismu un cilvēku tirdzniecību.
- *Bērnu tiesības.* Bērnu tiesību veicināšana un aizsardzība ir viens no tiem ES mērķiem, kuriem Lisabonas līgumā ir veltīta vēl lielāka uzmanība. Šīs tematiskās jomas ietvaros aģentūra varētu palīdzēt īstenot "ES plānu par bērnu tiesībām", vācot datus par tādiem jautājumiem kā bērniem draudzīgas tiesu iestādes un neaizsargāti bērni, kā arī piemērojot aģentūras izstrādātos bērnu tiesību indikatorus²⁵. Cīņa pret bērnu nabadzību ir ES galvenā prioritāte, un pamattiesību aģentūras pētījumi šajā jomā varētu palīdzēt īstenot Komisijas plānoto ieteikumu bērnu nabadzības jomā. Pamattiesību aģentūra ir publicējusi ziņojumus par bērniem ("Bērnu tirdzniecība ES – problēmas, perspektīvas un paraugprakse", "No vecākiem atšķirti bērni patvēruma meklētāji ES dalībvalstīs") un rīkojusi izglītojošus projektus, piemēram, "*S'Cool* kalendārs", rokasgrāmata skolotājiem "Ekskursija pagātnē – mācība nākotnei" vai pētījums "Vēsturisko vietu un muzeju loma izglītībā par holokaustu un cilvēktiesībām ES". Šajā tematiskajā jomā pamattiesību aģentūras darbs varētu būt saistīts ar izglītības jomām, sociālo iekļaušanu un jaunatnes politiku un citiem attiecīgiem Savienības politikas virzieniem.

²⁴ COM(2011) 173 galīgā redakcija.

²⁵ COM(2011) 60 galīgā redakcija.

- *Diskriminācija rases, ādas krāsas, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpatnību, valodas, reliģijas vai pārliecības, politisko vai jebkuru citu uzskatu dēļ, diskriminācija saistībā ar piederību pie nacionālās minoritātes, diskriminācija īpašuma, izcelsmes, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ.* Ir sagaidāms, ka aģentūra turpinās vākt datus par diskrimināciju. Diskriminācijas pamati ir tie, kas minēti ES Pamattiesību hartas 21. pantā, taču diskriminācija dzimuma dēļ nav iekļauta, jo pilnībā ir sācis darboties Dzimumu līdztiesības institūts (*EIGE*) un tas ir atbildīgs par datu vākšanu par dzimumu līdztiesību un diskrimināciju dzimuma dēļ. Tam nevajadzētu kavēt pamattiesību aģentūru pievērsties dzimumu jautājumam, saskaroties ar "daudzkārtēju diskrimināciju", vai ietvert dzimumu perspektīvu savos ziņojumos, cieši sadarbojoties ar *EIGE*. Šai tematiskajai jomai būtu jāļauj aptvert "daudzkārtēju diskrimināciju", diskrimināciju darba vietā un arī aspektus, kas saistīti ar nabadzības samazināšanu un sociālo iekļaušanu. Pēdējos gados pamattiesību aģentūra ir publicējusi vairākus attiecīgus ziņojumus šajā jomā, piemēram, "Homofobija, transfobija un diskriminācija dzimumorientācijas vai dzimumidentitātes dēļ", "Cieņa pret cilvēkiem, kas pieder nacionālajai minoritātei, un viņu aizsardzība", "Migranti, minoritātes un nodarbinātība – atstumšana un diskriminācija 27 ES dalībvalstīs", "ES minoritātes un aptauja par diskrimināciju", "Personu ar garīgās veselības problēmām tiesiskā aizsardzība saskaņā ar diskriminācijas aizlieguma noteikumu", "Rokasgrāmata par diskriminācijas aizliegumu Eiropā", "Rasu līdztiesības direktīvas ietekme – ES arodbiedrību un darba devēju viedokļi", "Pieredze saistībā ar diskrimināciju, sociālo marginalizāciju un vardarbību musulmaņu un citu jauniešu vidū", "Rasisms, etniskā diskriminācija un migrantu un minoritāšu atstumtība sportā – situācija ES".

- *Imigrācija un migrantu integrācija; robežkontrole un vīzas; patvērums.* Jo īpaši no pamattiesību viedokļa nopietnas bažas raisa izturēšanās pret personām uz robežas, apstākļi likumīgi un nelikumīgi ieceļojušo imigrantu aizturēšanas centros, kā arī jautājumi saistībā ar cilvēku tirdzniecības upuriem. *Migrantu integrācija* ir tematiskā joma, kura ir cieši saistīta ar imigrāciju un kurā pamattiesības ir ļoti nopietns apsvērums. Nevajadzētu aizmirst arī nabadzības samazināšanas un sociālās iekļaušanas aspektus. Daudzos tiesību aktos attiecībā uz *robežām un vīzām* ir iekļauti īpaši noteikumi pamattiesību un brīvību nodrošināšanai. Šīs tematiskās jomas ietvaros varētu nodarboties arī ar "etniskās profilēšanas" praksi. *Patvērums* ir joma, ko regulē liels daudzums ES tiesību aktu, kuros pamattiesības spēlē ļoti nopietnu lomu. Aģentūrai būtu jāturpina darbs pie datu vākšanas par šo tēmu, cieši sadarbojoties ar Eiropas patvēruma atbalsta biroju (*EASO*). Pēdējos gados pamattiesību aģentūra ir publicējusi vairākus ziņojumus par šīm tēmām (Nelikumīgi migranti – piekļuve veselības aprūpei 10 ES dalībvalstīs", "Migranti, minoritātes un nodarbinātība – atstumšana un diskriminācija 27 ES dalībvalstīs", "Nelikumīgi migranti, ko nodarbina kā mājkalpotājus – problēmas pamattiesību jomā ES un dalībvalstīs", "Patvēruma meklētāju izredzes – piekļuve efektīvai tiesību aizsardzībai un pienākums informēt pieteikumu iesniedzējus", "Trešo valstu valstspiederīgo aizturēšana atgriešanas procedūrās", "No vecākiem atšķirti bērni patvēruma meklētāji ES dalībvalstīs", "Rīcība pamattiesību ārkārtas situācijā – personas, kas nelikumīgi šķērso Grieķijas sauszemes robežu") un rīkojusi mācību pasākumus par pamattiesībām robežsargiem sadarbībā ar *FRONTEX*. Aģentūrai būtu jāturpina sadarbība ar *FRONTEX*. Ieinteresētās personas sagaida, ka pamattiesību aģentūra turpinās vākt datus par jautājumiem, kas ietilpst šajā tematiskajā jomā.

- *Rasisms, ksenofobija un ar to saistīta neiecietība.* Šī tematiskā joma ir noteikta pašā regulā. Pamattiesību aģentūrai ir ievērojama pieredze datu vākšanā šajā jomā, kā to parāda aģentūras ziņojumi "Antisemitisms – pārskata kopsavilkums", "Izprotot un novērsos etnisko profilēšanu – rokasgrāmata", "Pieredze saistībā ar diskrimināciju, sociālo marginalizāciju un vardarbību musulmaņu un citu jauniešu vidū", "Rasisms, etniskā diskriminācija un migrantu un minoritāšu atstumtība sportā – situācija ES". Šajā laikposmā īpaša uzmanība būtu jāpievērš etniskajai profilēšanai, rasistiskām un ksenofobiskām naida runām un naida izraisītiem noziegumiem, kā arī prevencijas nolūkos to sabiedrības tendenču analīzei, kas noved pie šādām parādībām.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS,

**ar ko nosaka Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras
daudzgadu nostādnes laikposmam no 2013. gada līdz 2017. gadam**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 352. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu²⁶,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta piekrišanu²⁷,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Paturot prātā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras (turpmāk "aģentūra") dibināšanas mērķus, un lai tā varētu atbilstīgi veikt savus uzdevumus, daudzgadu nostādnēs piecu gadu laikposmam ir jānosaka precīzas tematiskās jomas aģentūras darbībai, kā tas ir noteikts Padomes 2007. gada 15. februāra Regulā (EK) Nr. 168/2007, ar ko izveido Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru²⁸.
- (2) Pirmās daudzgadu nostādnes Padome pieņēma ar Padomes 2008. gada 28. februāra Lēmumu 2008/203/EK, ar ko Regulu (EK) Nr. 168/2007 īsteno attiecībā uz Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras daudzgadu pamatprogrammas pieņemšanu laikposmam no 2007. gada līdz 2012. gadam.
- (3) Daudzgadu nostādnes būtu jānosaka tikai Savienības tiesību piemērošanas jomas ietvaros.
- (4) Daudzgadu nostādnēm būtu jāatbilst Eiropas Savienības prioritātēm, atbilstīgi ņemot vērā pamatnostādnes, kuras ir iekļautas Eiropas Parlamenta rezolūcijās un Padomes secinājumos pamattiesību jomā.
- (5) Daudzgadu nostādnēs pienācīgi būtu jāņem vērā aģentūras finanšu resursi un cilvēkresursi.

²⁶ OV C [...], [...], [...] lpp.

²⁷ OV C [...], [...], [...] lpp.

²⁸ OV L 53, 22.2.2007., 1. lpp.

- (6) Daudzgažu nostādnēs būtu jāietver noteikumi, kas nodrošinātu, ka tās papildina citu Savienības struktūru, biroju un aģentūru, kā arī ar Eiropas Padomes un citu pamattiesību jomā aktīvi iesaistītu starptautisku organizāciju devumu. Vissvarīgākās Savienības aģentūras un struktūras saistībā ar šīm daudzgažu nostādnēm ir Eiropas Patvēruma atbalsta birojs (EPAB), kas izveidots ar Regulu (ES) Nr. 439/2010²⁹, Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (*FRONTEX*), kas izveidota ar Regulu (EK) Nr. 2007/2004³⁰, Eiropas migrācijas tīkls, kas izveidots ar Padomes Lēmumu Nr. 2008/381/EK³¹, Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts, kas izveidots ar Regulu (EK) Nr. 1922/2006³², Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs (EDPS), kas izveidots ar Regulu (EK) Nr. 45/2001³³, Eiropas Savienības Tiesu sadarbības vienība (*EUROJUST*), kas izveidota ar Padomes Lēmumu 2002/187/TI³⁴, Eiropas Policijas birojs (EIROPOLS), kas izveidots ar Padomes Lēmumu 2009/371/TI³⁵, Eiropas Policijas akadēmija (*CEPOL*), kas izveidota ar Padomes Lēmumu 2005/681/TI³⁶, Eiropas Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (IT aģentūra), kas izveidota ar Regulu (ES) Nr. 1077/2011³⁷ un Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds (EUROFOUND), kas izveidots ar Regulu (EEK) Nr. 1365/75³⁸.
- (7) Aģentūras darbības tematiskajās jomās daudzgažu nostādnēs būtu jāiekļauj cīņa pret rasismu, ksenofobiju un ar to saistīto neiecietību.
- (8) Ņemot vērā to, cik svarīga ES ir cīņa pret nabadzību un sociālo atstumtību – šī cīņa ir pasludināta par vienu no pieciem Eiropa 2020 izaugsmes stratēģijas mērķiem – aģentūrai, vācot un izplatot datus ar šo lēmumu noteiktajās tematiskajās jomās, būtu jāpievērš uzmanība ekonomiskajiem un sociālajiem priekšnosacījumiem, kas ļauj efektīvi izmantot pamattiesības.
- (9) Sagatavojot šo priekšlikumu, Komisija konsultējās ar Pamattiesību aģentūras valdi un 2011. gada 18. oktobrī saņēma tās rakstiskus komentārus.
- (10) Aģentūra pēc Eiropas Parlamenta, Padomes vai Komisijas lūguma un ciktāl to pieļauj tās finanšu resursi un cilvēkresursi, var saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 168/2007 5. panta 3. punktu darboties ārpus daudzgažu nostādnēs noteiktajām tematiskajām jomām,

²⁹ OV L 132, 29.5.2010., 11. lpp.

³⁰ OV L 349, 25.11.2004., 1. lpp.

³¹ OV L 131, 21.5.2008., 7. lpp.

³² OV L 403, 30.12.2006., 9. lpp.

³³ OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.

³⁴ OV L 63, 6.3.2002., 1. lpp.

³⁵ OV L 121, 15.5.2009., 37. lpp.

³⁶ OV L 256, 1.10.2005., 63. lpp.

³⁷ OV L 286, 1.11.2011., 1. lpp.

³⁸ OV L 139, 30.5.1975., 1. lpp.

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants
Daudzgaļu nostādnes

1. Ar šo izveido Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras (turpmāk - „aģentūra”) daudzgaļu nostādnes laikposmam no 2013. līdz 2017. gadam.
2. Aģentūra saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 168/2007 3. pantu veic Regulas (EK) Nr. 168/2007 4. panta 1. punktā noteiktos uzdevumus tematiskajās jomās, kas noteiktas šā lēmuma 2. pantā.

2. pants
Tematiskās jomas

Tematiskās jomas ir šādas:

- a) tiesu iestāžu pieejamība;
- b) noziedzīgos nodarījumos cietušie;
- c) informācijas sabiedrība, un jo īpaši privātās dzīves neaizskaramība un personas datu aizsardzība;
- d) romu integrācija;
- e) policijas sadarbība, ņemot vērā šīs jomas īpašo raksturu;
- f) tiesu iestāžu sadarbība, ņemot vērā šīs sadarbības īpašo raksturu saistībā ar krimināllietām;
- g) bērnu tiesības;
- h) diskriminācija rases, ādas krāsas, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpatnību, valodas, reliģijas vai pārliecības, politisko vai jebkuru citu uzskatu dēļ, diskriminācija saistībā ar piederību pie nacionālās minoritātes, diskriminācija īpašuma, izcelsmes, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ;
- i) imigrācija un migrantu integrācija; vīzas un robežkontrole; patvērumš;
- j) rasisms, ksenofobija un ar to saistīta neiecietība.

3. pants
Papildināmība un sadarbība ar citām struktūrām

1. Lai īstenotu šīs daudzgaļu nostādnes, aģentūra nodrošina darbību atbilstīgu saskaņošanu ar attiecīgām Savienības struktūrām, birojiem un aģentūrām, dalībvalstīm, starptautiskām organizācijām un pilsonisko sabiedrību, ievērojot noteikumus, kas paredzēti Regulas (EK) Nr. 168/2007 7., 8. un 10. pantā.

2. Ar jautājumiem, kas saistīti ar diskrimināciju dzimuma dēļ, aģentūra nodarbojas tikai tad un tikai tādā apmērā, kādā tie saistīti ar tās darbu pie jautājumiem saistībā ar vispārīgajiem diskriminācijas pamatiem, kas minēti 2. panta g) punktā, ņemot vērā, ka datus par dzimumu līdztiesību un diskrimināciju dzimuma dēļ vāc Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts³⁹. Pamattiesību aģentūrai un Dzimumu līdztiesības institūtam jāsadarbības saskaņā ar 2010. gada 22. novembra sadarbības nolīguma noteikumiem.

3. Aģentūra sadarbojas ar Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fondu (*EUROFOUND*)⁴⁰ saskaņā ar 2009. gada 8. oktobra sadarbības nolīguma noteikumiem, ar Eiropas Aģentūru operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (*FRONTEX*)⁴¹ saskaņā ar 2010. gada 26. maija sadarbības nolīguma noteikumiem. Turklāt tā sadarbojas ar Eiropas Patvēruma atbalsta biroju (EPAB)⁴², Eiropas migrācijas tīklu⁴³, Eiropas Savienības Tiesu sadarbības vienību (*EUROJUST*)⁴⁴, Eiropas Policijas biroju (EIROPOLS)⁴⁵, Eiropas Policijas akadēmiju (*CEPOL*)⁴⁶ un Eiropas Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (IT aģentūra)⁴⁷ saskaņā ar attiecīgo turpmāk noslēgto sadarbības nolīgumu noteikumiem.

4. Aģentūra veic savus uzdevumus informācijas sabiedrības jomā, un jo īpaši attiecībā uz privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību, neskarot Eiropas datu aizsardzības uzraudzītāja pienākumu saskaņā ar pienākumiem un pilnvarām, kas noteiktas Regulas (EK) Nr. 45/2001 46. un 47. pantā, nodrošināt, ka Savienības iestādes un struktūras ievēro fizisko personu pamattiesības un brīvības un jo īpaši to tiesības uz privāto dzīvi.

5. Aģentūra koordinē savas darbības ar Eiropas Padomes darbībām saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 168/2007 9. panta noteikumiem un saskaņā ar minētajā pantā norādīto Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Padomi par Eiropas Pamattiesību aģentūras un Eiropas Padomes sadarbību⁴⁸.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

³⁹ Izveidots ar Regulu (EK) Nr. 1922/2006, OV L 403, 30.12.2006., 9. lpp.

⁴⁰ Izveidots ar Regulu (EEK) Nr. 1365/75, OV L 139, 30.5.1975., 1. lpp.

⁴¹ Izveidota ar Regulu (EK) Nr. 2007/2004, OV L 349, 25.11.2004., 1. lpp.

⁴² Izveidots ar Regulu (ES) Nr. 439/2010, OV L 132, 29.5.2010., 11. lpp.

⁴³ Izveidots ar Padomes Lēmumu 2008/381/EK, OV L 131, 21.5.2008., 7. lpp.

⁴⁴ Izveidota ar Padomes Lēmumu 2002/187/TI, OV L 63, 6.3.2002., 1. lpp.

⁴⁵ Izveidots ar Padomes Lēmumu 2009/371/TI, OV L 121, 15.5.2009., 37. lpp.

⁴⁶ Izveidota ar Padomes Lēmumu 2005/681/TI, OV L 256, 1.10.2005., 63. lpp.

⁴⁷ Izveidota ar Regulu (ES) Nr. 1077/2011, OV L 286, 1.11.2011., 1. lpp.

⁴⁸ OV L 186, 15.7.2008., 7. lpp.